

Kmeti, delavci in obrtniki
vsi boste naroda vodniki!

Iskate vsako vredno stvar?
Naravnost: za celo leto 20 — za pol leta 10 — za šest mesecev 5 — za celo leto 10 — Iskoristi po tarifu. — Pisemno vprašanje naj se prilepi znanje za odgovor. — Nepriznanje plača se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakega vpliva vae odzove svojega dela in marljivosti!

Rekopisni se ne vrnejo. — Plača in tisk se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon letov. št. 2504. — Račun pri poštni izdajatelju št. 14.004.

Programatični volilni govor dr. A. Korošca.

V vlado za vsako ceno. — Vse je naprodaj! — Samo »taktika«. — Sramotno ponižanje. — Priznanje vidovdanske ustave. — Umik dr. Korošca. — Nesramnost. — Zaslužen odgovor.

SLS je imela v Ljubljani 3. julija zbor zaupnikov in na temu zboru svojih najvernejših je g. dr. A. Korošec kot vrhovni strankin šef govoril govor, ki ga je krstil »Slovenec«, kakor glasi gorenji naslov. Ta »programatični« govor je »Slovenec« objavil ne v naglici, nego še le čez dva dni, torej je dobro korigiran in preiščen. Namenjen ni samo pristašem SLS, nego širši slovenski javnosti, ker po besedah dr. Korošca »tudi v tem volilnem boju računajo na podporo vseh slovensko in treznomiselnih volivcev«. Govori vodilnih političnih mož so vedno zanimivi, ker — vsaj drugod — tudi nekaj povedo, v takih časih pa, kakor so današnji, pa imajo celo trojno važnost. Razumljivo je zato, da sem govor g. Korošca prečital dvakrat in to prav počasi, da bi pač zasledil vse misli, če jih kaj ima in jih pravično ocenil.

Korošcev govor. — Le v vlado.

Torej kaj je g. Korošec povedal? Prvi mučni utis, ki ga ostavlja ta »programatični« govor je ta, da se je gospod šef SLS pač samo trudil vzdržati dojem, »da gleda stranka z veliko, močno samozavestjo v bodočnost« ali pa »ne samo iz opozicije ven, ampak tudi v tesnem sodelovanju z drugimi državnostvornimi strankami z vladnim krmilom v roki« ali pa celo »ker imamo opravičeno nado, da nam bo za to dana polna možnost«. Te in take besede so samo nadaljevanje tistih metod, ki jih je pričel zadnje čase gojiti »Slovenec«, da bi prevaril slovensko javnost. To so namreč tiste alarmantne vesti o velikih političnih misijah, ki jih pripisuje njegovo glasilo njemu, kadar se odpelje kam v inozemstvo na razvedrilo in zabavo ali pa morda po bolezenski potrebi. Tako je bilo z njegovim potovanjem na Francosko in v Italijo in na Malto, z njegovim potovanjem v Budimpešto in Sofijo ter napovedanim potovanjem v Nemčijo. Ta pasus njegovega govora je po mojem mišljenju velika revščina, ker vsem protivnikom SLS kruto izdaja nji-

hovo potrebo po vladni moči in to za vsako ceno. Da mora SLS v vlado, še bolj, da morajo v to možnost to pot verovati tudi vsi njihovi volivci, je najbednejša viža tega »programatičnega govora.

Spremenjena klerikalna politika.

Da bo to možnost tudi zaslužil, je povedal gospod dr. Korošec tudi mnogo za ves slovenski narod ponižujočih stvari, a za dosedanjo politiko SLS še posebej. Po sedemletni borbi za avtonomijo Slovenije, njeno gospodarsko, politično in kulturno samostalnost, po sedemletni borbi proti beograjskemu centralizmu, zoper radikalno velikosrbsko hegemonijo, zoper čaršijsko korupcijo, zoper slovenske drobtinarje in oportuniste, je g. Korošec srečno prijadal, do spoznanja tekem desettedenskega bivanja v vladi letošnjega predpusta, da je »našel v radikalni stranki iste resne poglede na našo državno politiko in veliko razumevanja za naše slovenske razmere in zahteve tako, da je naša želja, da ustvarimo v prihodnjem parlamentu z radikalno stranko, v katere notranje razmere se ne mešamo, še pristranejšje in tesnejše zveze, nego so bile dosedanje«. To je jasno in razločno.

Gosp. Korošec je sicer ta odstavek »utihotapik« pod naslov »Taktike«, toda to ni več taktika, nego je iz korenine spreminjena politika.

Strahovito ponižanje.

To sprememba klerikalne politike je slovenska javnost opazila prvič, ko je svetoval v decemberski krizi Uzunovičeve vlade »da more edini gospod Pašić privedi državo iz težkega stanja, drugič, ko je vstopila SLS v vlado v februarju in podprla Srbijance proti Hrvatom in naravno tudi proti Slovincem, kakor vobče proti vsem prečanom, ni pa hotela

v vlado na moje pozivanje ob močni opori Hrvatov za naše skupne interese zoper neznosno hegemonijo Srbijanstva in sicer, kakor je takrat govoril g. Korošec na Vrhniški »zaradi generala«. Naravno je, da vodi nova pot klerikalno stranko v lastno in strašno ponižanje. Zato pravi: »Mislim, da pri radikalni stranki mahoma po volitvah, ko bodo razmere v njej zopet konsolidirane, ne bomo našli odklonilne besede«. (Ne, ne, to bi bilo prekruto! In vrhutega so Pašičevci v Vas kar zaljubljeni) Toda ponižanje SLS bi nikogar ne bolelo, če ne bi v tej Kanosi g. Korošcu ušle tudi mikavne besede: »Mi se bomo trudili, da pri tej priliki pomoremo svojemu slovenskemu narodu do največje samouprave samostojnosti, ki jo dopušča ustanovno (!) zajamčeno in od nas vedno priznано državno edinstvo.« Mislim, da so tukaj nalašč malo spustili tiskarskega škrapa, ker tisti stroji so zadnjih sedem let tiskali čisto druge besede. Ne motim se mnogo, če trdim, da bi moralo stati »samoupravna samostojnost« in pa »ustavno zajamčeno drž. edinstvo«.

Avtonomija.

To pa je seveda nekaj čisto drugega, nego kar je klerikalna lajna vrtila sedem let. Dozdaj so ves čas sveto in nepreklicno zatrjevali, da ne odnehajo prej, da se sedanja centralistična ustava podre in da pribore slovenskemu narodu popolno avtonomijo in finančno samostojnost. To je najvažnejše, kar je g. Korošec povedal. To pa ni več taktika, to je sprememba politike in temeljnega programa. To naj vzame slovenski narod na znanje, tisti slovenski narod, ki je za to in tako politiko ter za ta in tak program dal g. Korošču neomejeno zaupanje ter nezasluzeno število mandatov.

Umik dr. Korošca.

Vse drugo pa kar je ob tej priliki povedal, je samo sramežljivo umikanje in prazno izgovarjanje. Če pravi, »da je malo boljše kot nič«, bije po zobeh samo tiste, ki jim je lani naročil nas zmerjati z drobtinarji. Če je proti »Državnemu odboru«, če mu sestava ne ugađa, zatajuje samo lastno dete, nekdanji njihov ponos in meče vrhutega še gnojnico na g. Smodeja, saj je bil ta svoječasno od »Slovenca« pripoznan kot najboljši strokovnjak za to in takšno delo. Je proti državnim štednjem, proti redukciji, toda vse te lamentacije so navaden

zos za uboge volivce, ker je za vse to ne samo glasoval, nego s svojim klubom sploh omogočil.

Vsakemu nekaj obljub.

Morda je še omembe vredna razvrstitev napisov njegovega govora. Najpoprej so obrača ubogim železničarjem, ki so, zlasti mariborski, v g. Žebotu videli svojega največjega patrona. Naravno! Ta bolečina je najhujša. Železničarjem bi las ne padel z glave brez volje in kar je še važnejše, brez klerikalnih glasov za proračun in finančni zakon. Izgovarjanje za direktorje, kar je storil dr. Kulovec v Novem mestu pa na »prejšnjo« večino, kar skuša dr. Korošec, pa železničarjev ne bo nazaj prineslo. — Drugo mesto po važnosti je naklonil uradništvu. Tudi tu obeta vso pomoč in široko odpira vrata za njihove kroglice. Tretje mesto pa je posvečeno industriji. Od te — kakor pravi — neče denarja, pač pa zaupanja in prijateljskih stikov. Ako teh stikov že ni preveč, naj vpraša okrajne cestne odbore v območju Trboveljske premogokopne družbe?! In na zadnje mesto je postavil uboge kmete, delavce in obrtnike. Moram reči, da mi ta odkritosrčnost resnično imponira. Prav se vam godi — si misli dr. Korošec — kaj pa norite za nami! Zato nima za to skupino siromakov niti tolažilne besede, nego jim samo napoveduje nove dolžnosti, ki jih bodo morali vzeti na svoja ramena. In vendar se bodo agitatorji stranke na deželi cedili same ljubezni do kmeta in po delavskih revirjih do delavca. Ogrin, Ložar, Rojina in drugi pa jim bodo še vedno priganjali obrtnike.

Nesrečni § 82.

Poleg teh — za nas njegove politične nasprotnike — veselih reči, se je pa veleučnemu gospodu doktorju primerila tudi prav nečedna infamija, katere ne morem pustiti nezavrjnene in nepojasnjene. Tudi če bi bil g. Korošec ostal vse svoje življenje samo navaden kaplan pri kakšni sveti Kungoti ali katerem drugem svetniku na tistih lepih vinorodnih štajerskih gričih, ne bi smel zagrešiti takih stvari, kaj še le kot vodilni politik in načelnik vsemogočne stranke. S tem mislim na tisto, kar je govoril o § 82. finančnega zakona. O tem paragrafu, ki ga je prvi razkril g. Marko Natlačen, je naš list že obširno pisal. S tem paragrafom in vsem, kar je ob tej priliki dosegla Trboveljska premogokopna družba, je prihranila samo za letos okrog osem milijonov dinarjev. Škoda pa trpe

kmetje, delavci in obrtniki, zato se jih je tudi dr. Korošec nazadnje spomnil. In če je g. Marko zavihel svoj buzdovan tako, da je Trboveljski družbi »uspelo«, ga je pa dr. Korošec takole nadkrilil v »duhovnosti«: »Ako je bil v finančni zakon utihotapljen v zadnjem času tudi zloglasni (ali Trboveljska tudi tako misli?) § 83. (tiskovna napaka, pravilno § 82.?) ki na tako izzivalen način štiti samo kapitalistična podjetja po okrajih, potem so samostojni demokratije in kmetijski ravno toliko krivi, ker so bili tudi prevarjeni kot mi, ako pa so celo zapazili utihotapljenje in vendar le molčali, potem zadene njih, ker so molčali, vsa krivda na tej nesreči.

Na to odgovarjam sledeče: Takih nesramnosti tudi v slovenski politiki doslej nismo doživeli. Dusevno impotentna SLS je glasovala kakor za vse, tako tudi za ta paragraf in ga uzakonila. Trije ministri in dva člana finančnega odbora (Pušenjak in Smodej) so morali po dolžnosti svojih položajev čitati že na sejah vladne večine vse vladine amandmane, katere so tudi sami sestavljali in stilizirali. To je bila teh petih članov jugoslovanskega kluba še specijalna dolžnost, poleg navadne poslanske, da vedo za kaj glasujejo, in tudi za dr. Korošca bi bila čisto navadna poslanska dolžnost, da bi to prečital, za kar glasuje, a za njega kot šefa stranke in kluba pa še posebno, da v e z a k a j d a g l a s o v e »dobrega« slovenskega ljudstva. Mi smo glasovali proti! Tudi demokrati, toda ti naj se sami branijo! In v trenutku, ko je pred vsem slovenskim narodom jasen in nepobiten dokaz, da slavna delegacija še slavnejšega dr. Korošca, sestoječa iz dvajset najbistrejših slovenskih glav (pravih, ne zeljnatih!) ni niti čitala, niti vedela za kaj je glasovala, pride ta vodilni politik in skuša tako ostudno se odkašljati na našo stranko. Kaj takega se tudi na turškem Balkanu ni dogajalo! Kakor sem po eni strani vesel te duševne dekadence, ki je oznanjevalka bližnje smrti SLS, tako z druge strani najodločnejše odbijam tako ali slično sumničenje naše stranke. Kako mi gledamo na Trbovlje, naj vpraša g. Korošec svoje prijatelje pri tej družbi. Ime Prepeluh pove dovolj, toda to je poglavje za se.

V glavnem sem naštel, kaj je g. Korošec »programatičnega« povedal? Česa pa g. Korošec ni povedal? Predvsem ni povedal zakaj je prišlo do volitev in kako! Tega ni povedal zato, ker bi potem njegova politika izgledala slaba in pogrešna.

Zakaj gremo v volitve.

Volitve, pred katerimi stojimo, imajo predvsem namen razčistiti razmere v srbijanskih strankah. Dokazalo se je, da so te razmere postale take, da bi srbijanstvo ne bilo več zmožno držati hegemonije nad prečanstvom vsled svoje notranje gnilobe. Tisti, ki se trudijo to gnilobo odstraniti, imajo pred vsem namen pojačati politično nadmoč srbijanstva. Kako se Slovencem in

Hrvatom godi pod politično premočjo, je med drugim dokaz tudi prejšnja 7-letna politika S. L. S. Korošec tega zato ni povedal, ker bi poslušalci uvideli, da jim priporoča napačno politiko.

Nadalje pa imajo sedanje volitve namen ustvariti novo politično formacijo, ki morda ugaja nekaterim voditeljem SLS, ki bi pa bila v neprecenljivo škodo slovenskemu na-

rodu, ki je kmečki in delavski. Zato tudi tega ni povedal. Zato pa bomo to storili v obilni meri mi, ker verjemo trdno v to, da je bil kmečki narod na svetu prej, predno je bilo kaj drugega, da je torej početek in izvor vsega in da je kot tak poklican tudi v državi za prvega gospodarja. Bog nam daj obilno moči in zdravja na tej poti!

Ivan Pucelj.

Vsem našim tovarišem in prijateljem!

V najnovšem času smo doživeli zelo važne politične dogodke in izpremembe, o katerih bo treba pisati zelo obširno. Zaradi malega obsega našega lista ne moremo povedati vsega naenkrat. Zato prosimo vse naše tovariše in somišljenike, da list hranijo, da bodo imeli koncem koncev jasen pregled o novem položaju.

„Izjava dr. Žerjava.“

Gosp. dr. Žerjav je imel v svojem političnem ringelšpilu fletkane konjička, katerega je zlasti za vsake volitve pridno jezdaril. Časih ga je prepleskal za »napredni blok«, pa zopet za »napredno fronto«, časih za »naprednjaki skupaj!« ali pa za »antiklerikalni blok«. Kakorkoli po vsakokratni potrebi in reči je treba, da je slabotna živalica dobro nosila svojega šibkega jezdeca. V pripravah za letošnje volitve pa se je ta igračka v rokah njenega tvorca g. Žerjava klaverno polomila. Polomila se in zrušila in kar je najhujše: postavila njenega izumitelja g. Žerjava v slabo politično luč. Zato išče krivcev in zopet — po stari navadi — drugod. Ob politični razsodnosti nekaterih svojih najzvestejših upa na uspeh, če spusti preko svojih glasil: »Glejte ga zavaljenca iz Vel. Lašč. Malo, malo sem ga spustil na svojega najljubšega konjička, pa mi je s svojimi stosedmimi kilami takoj polomil najljubšo živalico!« — Te nezasluzene slave pa res nočem biti deležen, zato ker je vsa slovenska javnost — tista, ki je riskirala z njim pregovore, kakor tista, ki jih je na podlagi žalostnihkušenj z njim sploh odklonila — enodušno prepričana, da je g. Žerjav zopet enkrat po svoji stari navadi vrvel v zrak cekin, na tla pa je priletela... Gospod Žerjav! Jaz sem se pošteno trudil, da rešim vašo stranko za dobro slovensko politiko. Nič nisem »podlegel« Zagrebu, nego baš ta Zagreb pripravil do tega, da Vam nesrečno preteklost odpusti in spregleda ter vzame na svojo listo. Vi boljše veste, nego Vaši verniki, kakšen je političen položaj, kam ste potisnjeni proti lastni volji in kaj Vas čaka. S starimi triki ne bo izhoda, zato sem Vam skušal omogočiti pošten Mea culpa nad grehi v slovenski politiki ter pritegniti vse uporabljive sile, ki se brezplodno troše v Pribičevićjanstvu, na korist slovenskega naroda. Vi ste vse to — iz meni nerazumljive trimoglavosti — vse to preslišali in rajši polomili najljubšega konjička. Za vse to niso svedoki samo prisotni gospodje pregovarači iz obeh taborov, nego kar je glavno, razvoj, dogodkov, ki se plete pred nami. Med tem ko obžalujem, da veliki

dogodki niso našli v Vaših vrstah velikih ljudi, obžalujem tudi formo, v katero Vas je zavela trenutna jeza in razsrjenost nad lastnim neuspehom in za katero naj bi bil jaz jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta. Nak, gospodine doktore! — Pišete: »Z g. Puceljem sem že marsikaj presenetljivega doživel, a kaj tako grdega še ne. Pred par dnevi je brez mojega poziva prišel na moje stanovanje v Beogradu, obširno razlagal ravno obratno stališče itd.« — Jaz sicer ne vem, kaj je to takozvana »akademsko naobrazba«, katero je užival veleučeni gospod dr. Žerjav, vem pa da so med nami na kmetih take zlagane nedostojnosti nemogoče. Resnica je namreč ta, da me je gosp. Žerjav iskal na vseh koncih in krajih, osebno in po zaupnikih in mi vselej v pozdravnih nagovorih močno zamerjal, zakaj se ga tako ogibljem. »Brez mojega poziva me je v mojem kupeju »obiskal« v družbi užiškega vel. župana dr. Baltiča in me nagovarjal za skupen nastop za bližajoče se volitve. Jaz sem mu takrat precizno odgovoril: »Če boste poštene in pametni, ne bo z naše strani nikakoršnih težav!« Po dolgem premišljevanju me je vprašal, kaj mislim s temi besedami, na kar sem mu odgovoril, da pač tako mislim, kakor sem izgovoril. Ob razhodu me je vabil (torej je bil nje-

gov poziv tu!) naj ga še obiščem, ker moramo mnogo razgovarjati ter mi je priporočal za razgovore tudi svoje ljudi v Ljubljani. Ko je pa vlada padla in prišla nova — baje z volivnim mandatom, so me Vaši ljudje nujno vabili k Vam. Moral sem takoj v Ljubljano k Vašemu mandatarju, ki mi je potem tudi v Beograd brzojavil, naj ga tam počakam ter je resnično drugi dan tudi prišel ter ne samo z Vašim priporočilom, nego na Vašo veliko srečo, pripravil prvi sestanek med nama. Kaj, koliko in kdo je ob tej priliki govoril obveznega in koliko vsakdanjega k tedaj še nejasni politični situaciji, je težko reči komurkoli. Eno pa je točno: rekel sem, da uvidevam potrebo takega skupnega nastopa, da se hočem pošteno truditi za njega, da jaz mu nikdar nečem biti ovira, da bom o taki potrebi vse v poštev prihajajoče faktorje prepričati poskušal in da kadar bo to vprašanje aktualno, da bom pri vodstvu izdejstvoval za pooblaščenega delegate, ki bodo imeli pravico, dajati v ime stranke obvezne izjave. Tega sem se držal in vse to storil. Sprva nisem hotel niti med delegate, a ko so moji tovariši vztrajali na tem, sem pristal tudi na to, dasi silno nerad. Nadaljni potek je javnosti znan iz komunikeja našega načelstva. — Na vse to pa pride g. dr. Žerjav in mi očita osebno nesposobnost! Kako naj kvalificiram takšno dejanje pri akademsko izobraženem možu. Kaj bi rekli »Jutrovi« gospodje če bi jim sledil, pa malo osvežil spomin na tiste pogovore in povedal v kakšni vlogi se je videl takrat g. Žerjav, s kakšnega piedestala je k takratni situaciji govoril meni on in njegovi emisarji. In posegel bi na »Jutrove« reminiscence še malo nazaj, pa poklical v spomin predlog, ki ga je dal meni in mojemu tovarišu v letu 1920. ob priliki, ko sva mu javila, da ne more biti kvalificiran kandidat na naši listi, kar bi posebno efektno učinkovalo v trenutku, ko bi gospodje radi nekaj nametali na moj zasebni značaj in kar je z njim v zvezi. — Calumniare audacter — vaše klevete me vedno napravijo močnejšega, ker vidim v njih vso vašo nemoč in slabost!

Ivan Pucelj.

Kulturno-politična potreba kmetske stranke.

Mi vsi živimo v državi, ki ji je že po njenih gospodarskih dobrih in po geografski legi sami lahko prisojena velika bodočnost. Jugoslavija bo, ako se obdrži gospodarstvo, ako vsaj deloma izrabi bogato svojo zemljo in nje zaklade, in ako uredi svoje notranjopolitične razmere, v dvajsetih letih velesila v Evropi.

To je brez dvoma. Brezdvomno pa je tudi, da smo geografsko, zunanjepolitično in gospodarsko, pa vsled nevarnosti napram mogočnim kapitalističnim državam zapa-

da, v vedni nevarnosti, da postanemo v bližnjem ali daljšem času njih gospodarski in dosledno temu tudi politični sužnji.

Jaz sem trdno prepričan, da nas zamore rešiti vsake nevarnosti in nas povzdigniti kot državljane in kot državo edino prava demokracija.

Narod v celoti mora priti do trdne zavesti, da je on suveren in nositelj vse oblasti. On mora vedeti, da on postavlja uradnike in davkarje, sodnike in generale. Tudi kralj je kralj po milosti božji —

Kandidati SKS za ljubljansko oblast.

Načelstvo Slovenske kmetijske stranke je v soboto dne 2. julija odobrilo sledečo kandidatno listo za ljubljansko oblast za volitve narodnih poslancev 11. septembra t. l.

Nosilec liste:

Ivan Pucelj, narodni poslanec in posestnik v Velikih Laščah.

Kandidati:

Črnomelj — Kočevje:

Kandidat: Franc Štubler, župan in posestnik, Suhor.

Namestnik: Peter Veselič, posestnik, Paka št. 6.

Krško:

Kandidat: Anton Radkovič, župan in posestnik, Št. Jernej.

Namestnik: dr. Drago Marušič, predsednik »Kmetijskega hranilnega in posojilnega doma«, Ljubljana.

Novo mesto:

Kandidat: Anton Kline, župan in posestnik, Gor. Polje.

Namestnik: Ivan Hrovat, župan in posestnik, Zagradec.

Ljubljana okolica — Logatec:

Kandidat: Ivo Sancin, predsednik Kmetijske družbe za Slovenijo, Ljubljana.

Namestnik: Ivo Remžgar, posestnik in obrtnik, Žerovnica.

Kamnik — Litija:

Kandidat: Jože Ravtar, živinozdravnik, Kamnik.

Namestnik: Ivan Grabnar, posestnik, Kostrivnica.

Kranj — Radovljica:

Kandidat: Ivan Ažman, posestnik in predsednik planinskega odbora, Hraše.

Namestnik: Lovro Telban, posestnik, Podjelovo brdo.

Naša lista za volilno okrožje Ljubljana — Novo mesto

je potrjena in je dobila prvo skrinjico. Na vseh voliških črnomeljskega, novomeškega, krškega, litijskega, kočevskega, ljubljanskega, logaškega, kamniškega, kranjskega in radovljiškega okrajnega glavarstva bo skrinjica Slovenske kmetijske stranke prva za državnozbornostne volitve, ki se vrše dne 11. septembra 1927.

Možje, borba se bo vodila samo na dve fronti, to je med kmetijskim ljudstvom na eni strani in med klerikalno-radikalno kapitalistično fronto na drugi strani. Bo še nekaj drugih, ki pa ne bodo pomenile nič. Po celi državi so je ljudstvo postavilo v dva tabora. Radikalni tabor, kateremu so se pridružili tudi naši klerikalci, bo zastopal koristi velekapitala in velebanke, kmetijski tabor katerega tvorijo Slovenska kmetijska stranka, Hrvaška seljačka stranka (Radiceva) in Zemljoradniška stranka, pa bo zastopal koristi ljudstva.

Naš kmetijski tabor bo štel gotovo čez 100 poslancev, če se ljudstvo ne bo dalo zapeljati in ogoljufati, pa lahko računamo tudi z 150 mandati. Iz tega se vidi, da bomo tako močan faktor v parlamentu, da se brez nas ne bo dalo vladati.

One male skupine, ki bodo skušale begati volilce, ne bodo pomenile nič, tudi če bi kak mandat vlovile. Zato se mora vsak volilec sedaj odločiti ali za pošteno kmetijsko delavsko politiko ali pa za gosposko kapitalistično. Kdor bo spustil krogeljico v ljubljanski oblasti v prvo skrinjico, je za ljudske pravice in enakopravnost, kdor bo spustil krogeljico v drugo (zvezani srbijanski radikalni in klerikalci) je za banke. Krogeljica, spuščena v katerokoli drugo skrinjico, je vržena v vodo in ne bo pomenila nič. Zato vsi volilci ljubljansko-novomeškega okrožja na dan 11. septembra kroglice v prvo skrinjico.

O programu za volitve.

Vlada je razpisala volitve s sklepom, da si pribori večino. Za agitacijska sredstva služijo žandarji, policija in želja gotovih faktorjev o četrti vsedržavni stranki. Kljub temu, da svobodnih volitev še pri nas nikoli ni bilo (Macedonija in 30 radikalnih poslancev) so pričeli pri teh volitvah izvajati najhujše nasilje, proti kateremu je treba postaviti enotno fronto vsega delovnega kmetijskega ljudstva. Vsem brez izjeme mora biti odprta pot

v to fronto pod kmetijsko-delavskim vodstvom. Kmeta in delavca je treba organizirati. Postaviti je treba program, ki mora biti levo usmerjen. Vsako desno mejo, ki bi jo skušala pokvarjena gospoda postaviti, je treba izpodbiti. Program mora biti tak, da bo izključeval nezdrave kompromise. Tudi po ločenju poti je mogoče skupno udariti, če je dosti dobre volje za to.

Meščanstvo ima svojo fronto,

ima svojo vladu in vse predprave, da si podaljša življenje.

Pot Matije Gubca in pot Aleksandra Štambolijskega ste bili poti revolucionarjev. Če nečemo ostati pri sami besedi, moramo urediti tako pot. Zvezo z Bolgarijo je mogoče postaviti samo le v zvezi kmetijsko-delavskih republik Balkana.

Splošen program mora biti torej revolucionaren in poleg tega bi si morali postaviti še lokalne programe, ki bi odgovarjali posameznim pokrajinam.

Danes je tak program tem lažje postaviti, ker sta se znašla kmet in viničar na istem socialnem položaju. Viničar danes ve, da od kmeta nima ničesar zahtevati, ampak, da lahko zahtevata oba svoje pravice od države. Danes je enotna fronta vseh kmetov, delavcev in

viničarjev mogoča. Potrebno je, da vsi že enkrat javno manifestirajo svojo večino proti nadvladi manjšine.

Kandidate za tak program morajo postaviti kmetijsko-delavski zaupniki. Kandidati morajo biti pošteni in trdni, da jih za ministrke stolčke ne bo mogoče kupiti, kakor je kupilo meščanstvo Kristanovce iz delavskih vrst in Ničiča iz kmetijskih vrst.

Če bo organizacija dobra in si svesta takega programa, bodo ostale zlobne in demagoške fraze, naj kandidirajo delavci in kmetje, brez učinka. Kandidat mora biti tak, da bo vedel povedati tudi tistemu kmetu v parlamentu, ki je bil izvoljen na meščanski listi za reklamo in štafažo, da hoče kmetijsko ljudstvo drugačnih pravic in drugačne demokracije, kakor je meščanska. Ivan Kreft.

Popolna kapitulacija dr. Korošca in SLS.

Na članku, ki ga je napisal za današnjo številko tov. Pucelj, se tiskarsko črnilo še ni dobro posušilo, ko je celo Slovenijo iznenadil zagrebški »Jutarnji list« — eden največjih in najbolj razširjenih listov v državi — s sledečim senzacionalnim poročilom:

»V položaju, kakor si ga zamišlja za sebe g. Velja Vukičević, (predsednik vlade), ugotovljamo senzacionalno dejstvo, da je Velja Vukičević sklenil z dr. Korošcem sporazum, da si zagotovi po volitvah potrebno večino v parlamentu. Na podlagi tega sporazuma se bosta Vukičević in dr. Korošec pri teh volitvah medsebojno podpirala. Po volitvah pa bo vstopil dr. Korošec v »zajednico« (zvezo) z radikali, približno tako, kakor obstoji sedaj demokratska zajednica.

Ta sporazum je že sklenjen, toda drže ga še v največji tajnosti.

G. Vukičević se je zavezal, da bo podpiral SLS v vseh zadevah.

Radikalna zajednica, ki se bo ustanovila, bo osnovana tako, da se da v kratkem pričakovati fuzija radikalov s SLS.

Tozadevna pogajanja (za skupen nastop radikalov in klerikalcev) so se začela že zdavnaj. To stvar je poskušal že pokojni Pašić, toda do sklepa ni prišlo, ker je bila SLS v opoziciji (takrat je namreč dr. Korošec še nekaj dal na avtonomijo Slovenije in na Slovenstvo, danes pa vidimo, da je bila »avtonomija« in »Slovenstvo« za klerikalce samo agitacijsko sredstvo, da so lovili slovenske volilce na svoj eselesarski lim, op. ur.). Isto nalogo je imel tudi Uzunović in značilno je, da je za časa Korošec-Uzunovičeve vlade Korošec izjavil, da zapušča avtonomijo (od takrat naprej govore voditelji SLS le še o »samoupravi«, op. ur.). Uzunović pa svoje naloge ni mogel izvršiti, ker se je položaj izpremenil (Uzunovičeva vlada je

padla in je prišel na krmilo Vukičević, op. ur.).

Kar pa ni mogel doseči Uzunović, je izpeljal Velja Vukičević (današnji ministrski predsednik).

Iz najbližje okolice Velje Vukičevića se izve (in »Jutarnji list« ima tam jako dobre zveze, op. ur.), da se bo SLS na podlagi sporazuma z Vukičevićem tudi formalno odrekla svojemu avtonomističnemu stališču in da bo sprejela vidovdansko ustavo.

Dr. Korošec bo postavil svoje kandidatne liste v celi Bosni in Hercegovini. Kjer nima on upanja na uspeh, bodo njegovi pristaši (hrvaški »pučkaši«) glasovali za radikale. Po sporazumu, ki sta ga sklenila dr. Korošec in Vukičević, bi SLS septembra meseca sklicala kongres SLS, ki naj bi odobril misel o vstopu SLS v »radikalno zajednico«.

G. Vukičević je sklenil ta sporazum z dr. Korošcem zato, ker smatra, da radikali ne bodo dobili pri teh volitvah sigurne večine, tudi z demokrati (Davidovičevci) ne, da bi bila bodoča vlada dovolj trdna.

Kdo laže?

Ni še dolgo tega, ko smo mi pisali o tem, kako se v Beogradu pripravlja neka nova skupina, takozvana »četrti stranka«, ki naj bi bila strogo konservativna in kapitalistična. Takrat smo tudi zapisali, da govori mnogo znakov za to, da se tej skupini pridružuje tudi SLS.

Takrat je zavpil »Slovenec«: To je laž, laž, laž!

In takrat je kričal »Domoljub«: To je laž, laž, laž!

Kdo ima pa danes prav?!

Jezni klerikalci.

Prepričani smo, da bo poskušalo klerikalno časopisje tudi sedaj celo stvar tajiti. Pomagalo pa ne bo nič. Stvar je že preveč očitna.

Ko je bil namreč v soboto v Ljubljani ministrski predsemnik Vukičević, je kosil pri ljubljanskem velikem županu. Na to kosilo pa so bili povabljeni tudi dr. Korošec in vodja ljubljanskih radikalov g. dr. Ravnihar. Stvar je bila zasnovana sicer tajno, toda nič ni tako skrito, da bi ne postalo očito. Gospodje so se pri dobrem kosilu pogovarjali o svojih bodočih načrtih ravno v soboto, ko je objavil tudi »Jutarnji list« svoje poročilo iz Beograda.

Dejstvo je tudi, da so bili klerikalci v soboto in v nedeljo na »Jutarnji list« silno divji. Temu se ni čuditi, kajti stvar bi se bila morala držati tajno vsaj do meseca septembra, torej do po volitvah. Sedaj pa je slovenski svet vendarle kljub vsej tajinstvenosti še pred volitvami zvedel za lepe načrte g. dr. Korošca in njegove SLS.

»Slovenec« priznava.

V nedeljo, 10. t. m., ko je bila cela zadeva že spravljena v javnost, je tudi »Slovenec« priznal zvezo SLS z radikali. V uvodniku, ki ga je najbrž napisal dr. Korošec, pravi namreč:

»Iz vsega sledi, da hoče SLS po svoji delegaciji v bodočem parlamentu sodelovati za svoj državni in slovenski program z drugimi državotvornimi (!) strankami, posebno tesno naslonjene po medsebojnem svobodnem sporazumu na radikalno stranko, da je več kot verjetno, da bo tvorila bistven del prihodnje vladne večine in da je razmerje med SLS i radikali že sedaj v volilnem boju najprijaznejše.«

Ta izjava pove dovolj in potrjuje v bistvu vse, kar je poročal »Jutarnji list«.

Posledice.

Posledice sporazuma med srbijskimi radikali in SLS so in bodo velike in važne. Naj omenimo le nekatere.

Poročali smo že enkrat, da poskuša evropski velekapital pod vodstvom konservativnih angleških lordov organizirati vse evropske države proti Rusiji. Izvzeta ni niti naša država.

Tudi pri nas hočejo ustvariti konservativno vladno večino, ki bi imela v gospodarskih strankah svojo zaslombo. Take gosposke, ali če hočete meščanske in kapitalistične stranke so v Beogradu in Srbiji predvsem radikali, in srbijski demokrati, na Hrvatskem stranke »hrvaškega bloka«, pri nas v Sloveniji pa samostojni demokrati in SLS.

Ministrski predsednik zbira te skupine v novo grupo. On pa upošteva predvsem stranke, ki imajo kaj prida volilcev za seboj. Zato si je v Sloveniji izbral za svoje pomočnike klerikalce.

Klerikalcem obeta vso moč in nadvlado v Sloveniji, da mu bodo zvesto služili v Beogradu.

SLS je na to ponudbo pristala. S svojim pristankom k novi vladni skupini pa se je SLS jasno postavila na konservativno in kapitalistično stran, ali kakor navadno pravimo, na desnico.

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „Ženska hvala“
Izprati s Schichtovim Terpentinovim milom.

SLS bo torej morala pomagati srbijskim radikalom v Beogradu, da bo srbijska pokvarjena gospoda še nadalje mogla zatirati srbske kmete in delavce z oderuški obrestmi.

SLS bo pomagala na Hrvaškem zatirati kmečko gibanje, ki ga je organiziral Štefan Radič.

Ravno tako kot v Srbiji in na Hrvaškem bo SLS podpirala tudi v Sloveniji kapitalistično gospodo.

Na naši strani pa se bodo zbirali vsi, ki trpe in delajo. To so predvsem naši kmetje in delavci. O tem pa prihodnjič več.

O socijalnosti kmetско-delavskega pokreta.

Na naših shodih in v »Kmetškem listu« stalno slišite oziroma čitate izraz: — naš socijalni kmetški pokret — zato ne bo odveč, ako spregovorimo v kratkih potezah o bistvu socijalizma in posebno o bistvu »živega socijalizma«, ker o njem mnogi nimajo pravilnega pojma. Nekateri celo izbulijo oči, ko slišijo ta izraz, a to pa zato, ker imajo o socijalizmu čisto napačno predstavo. O njem moramo imeti čisto jasen pojem, posebno danes, ko živimo v krizi med staro kapitalistično kulturo in novo duhovno socijalistično kulturo. Ta kriza je svetovno politična borba med dvema družabnima redoma. Večina vsi današnji konflikti med državami, politični umori in atentati, upori in poskusi uporov v angleških in drugih kolonijah, revolucija na Kitajskem, nervoznost angleških lordov, žalostno kolebanje naše zunanje politike imajo izvir v tej krizi ter so istočasno predigra velikega svetovnega dejanja, ki se bo neminovno izvršilo v bodočnosti. In v tem dejanju bo kriza rešena, ali kako, ne vemo. Samo to vemo, da bo rešena — ker se vsaka kriza končno reši. Rešitvi sta mogoči samo dve, ali taka, da bo v krizi ena borbeni stran podlegla drugi borbeni strani, ali taka, da bo prišlo do sporazumnega izhoda obeh borbenih strani. Enaki vzroki rodijo enake posledice, zato se lahko reče, da je oblika bodoče nove človeške družbe usodno začrtana v vzrokih te svetovne krize in tudi eventualna odgovornost bo padla na tvorce teh vzrokov. Vsled tega, kakor rečeno, nam mora biti jasen pojem o socijalizmu. Splošno se misli, da je socijalizem obeležje delavskih strank; tako tudi misli pretežna večina kmetov. To je napačno, tako mišljenje je razžaljenje in neza-

vedno ponižanje jedra socijalizma. Delavec, četudi je organiziran v stranki, ki se ji pravi socijalistična, ni socijalist, ako njegova duša ni socijalno prerajena.

Socijalen je tisti človek, ki stremi za tem, da ne vidi samo svoje osebne interese, nego da vidi tudi interese svojega bližnjega, svojega naroda, svoje države in interese vsega človeštva. »Socijalen« je tisti, ki rad pomaga onemu, ki je pomoči potreben in tisti, ki se bori proti onemu, ki ljudem odreka pravico, a temelj socijalne pravice je dostojno življenje vsakega poednega člana človeške družbe.

Človek, ki nima vesti, ni človek; človek je samo v toliko človek, v kolikor ima v sebi moč vesti in tak človek je že »socijalen«; ko še ni bilo tega izraza (socijalen), rekli so takemu človeku, da je kristjan, ker krščanstvo, oziroma Kristusov visoki nauk o dejanjski ljubezni ni nič drugega nego duhovni živi socijalizem, oziroma čista kultura srca in to je višek zemeljske dobrote. Človek, ki ni socijalno preporen, je zmeraj zgolj sebičnež; on je kopriva v človeški družbi, od katere je treba bežati, da se ne opečeš, ker opeklina od koprive skeli.

Lansko leto je bil, kakor veste, veliki štrajk angleških rudarjev, ki je trajal več mesecev. Pisalo se je, da Angleška takega štrajka še ne pomni. Ali tistega, kar je ta štrajk imel v cilju, da doseže, ni dosegel, no dosegel je celo nasprotno; vlada je posredovala, da se rudarjem plače zmanjšajo in zmanjšale so se; dalje — po štrajku je vlada odzvela delavcem še tiste pravice, ki so si jih priborili v 50 letih s strokovnimi organizacijami (Trade Union). Zakaj ni dosegel uspeha? Odgovor je jasen. Zato ne, ker rudarji niso imeli socijalnega čuta za

obče rudarsko dobro ter so kot taki — sebičneži — za denar vlade sami štrajkači pristopili v policijo in udarili na bivše svoje tovariše, torej, izdali so jih za denar.

Socijalnost, to je pravicoljubnost; socijalizem, to je pravica. Ako hočemo biti pravični, je neobhodno potrebno, da smo socijalni, ker brez socijalnosti prave pravice ni. Vsaka druga pravica je laž.

Ponavljam: Človek, brez srčnih čutil, je žival s pametjo, ker človek je samo v toliko človek, v kolikor je srčno izobražen, oziroma v kolikor je socijalen, in, v kolikor je socijalen, samo v toliko je krščanski, in samo v toliko sme upati na srečo.

Živi temelj socijalizma je ljubezen in delo do človeka, do naroda, do človeštva. Ako krščanska družba nima socijalnega čuta, ni krščanska, pa naj izpolnjuje cerkvene zapovedi kolikor hoče; ona ostane kot taka antikrščanska, oziroma antisocijalna in ako taka družba trdi, da je edino ona poštena, potem se ji lahko reče, da je farizejska.

Opazujte ljudi v tem smislu — od fajmoštra pa do zakotnega pastirja in videli boste, da je socijalnih oziroma živo krščanskih ljudi malo, zelo malo! Pri nas je pač dosti klerikalcev, a premalo socijalno čutečih članov človeške družbe, in to je naše veliko zlo.

Veliki kmetско-delavski pokret je velik tudi radi tega, ker ni samo pokret slovenskih kmetov in delavcev, ampak kmetov in delavcev cele naše države in kot tak se opravičeno imenuje narodni kmetско-delavski pokret.

A najvišji je zaradi tega, ker poudarja in stremi k človeštvu in kot tak je najvišje socijalen.

I. G. V.

MLADINSKI VESTNIK.

Društva, ki žele predavanja, tečeje ali kaj sličnega, naj javijo svoje želje Zvezi društev kmetških fantov in deklet v Ljubljani. Opozarjajo se pa, naj javijo to vedno pravočasno, ker bi jim v zadnjem trenutku Zveza morda ne mogla več ustreči.

Iz zunanje politike.

Balkan.

Naš spor z Albanijo je končan, Gjurasković je izpuščen in naše diplomatsko zastopstvo zopet nastopi svoje mesto.

V Rumuniji so bile nove volitve, ki so se vršile na balkanski način. Vlada je dobila zopet ogromno večino in prejšnja večinska stranka je popolnoma propadla. V Bukarešti je tekla kri, ječe so bile prenapolnjene z voditelji nevladnih strank. Kljub strahovitemu volilnemu terorju je kmetska stranka obdržala svoje pozicije. Tako moremo zopet zabeležiti dve zmagi kmetijske misli in to v Rumuniji in na Finskem, kjer je kmetska stranka zopet napredovala za 4 poslance.

Bolgarski listi poročajo, da se pripravljajo vojaška zveza med Jugoslavijo in Turčijo.

Italija.

Iz angleško-ruskega spora misli tudi Italija kovati kapital. Fašistično časopisje, ki se je do nedavnega časa zaletavalo v Rusijo, in ki je ščuvalo Anglijo proti Jugoslaviji s tem, češ, da hočemo zvezo z Rusijo, sedaj vneto zagovarja rusko orijentacijo v nadi, da bo italijanska industrija našla tržišče v Rusiji. Znana avtomobilska trdka »Alta Romea« izkazuje 60 milijonov lir izgub in tako zgleda približno vsa italijanska industrija, zato se ni čuditi temu nenadnemu pokretu napram Rusiji. Kar uvideva fašistična Italija, tega ne more in noče uvideti Jugoslavija, država Slovanov. Gospodarske zveze z Rusijo so za našega zunanjega ministra bajke, boljše v zem smrt evropski kulturi, dočim vlada, v kateri sedi on, izvaja volitve na balkanski način. Zadnji čas je, da izginejo s političnega odra te stranke, ki v imenu zapadnega kapitalizma tlačijo ljudsko voljo.

Rusija.

Iz Rusije prihajajo vsak dan alarmantne vesti o novih atentatih, o novem terorju itd. Da se vse te vesti kujejo in povečujejo v Londonu, je popolnoma jasno. Ne smemo pozabiti, da vzdržava anglija tajne organizacije, ki hočejo vpeljati v Rusiji zopet carski režim. Kdo more zameriti ruski vladi, da preganja te organizacije, saj to vendar dela vsaka vlada, samo z razliko, da v Rusiji to dela kmetsko-delavska večina, v drugih državah pa par kapitalistov.

Odnosaji med Rusijo in Poljsko so popolnoma urejeni in pripravljajo se garancijski pakt med obema državama, s čimer je Rusija pokazala, da hoče živeti v miru s svojimi sosedi in da je Anglija tista, ki izziva na vojno, dasi sedi ona v Ženevi in se bori za pomorsko razorožitev držav, seveda to pod pogojem, da sme ona povečati svoje bojno brodogradnjo. Tako izgleda miroljubnost kapitalističnih držav v praksi.

Dopisi.

Lesce. Strah prihaja. V nedeljo sta obiskala kar dva bivša ministra Lesce, namreč g. Serbec in Žerjav. Res slabo že mora presti obema gosposkima strankama, da jih morata navduševati najvišji gospodje. Zlasti se zanima g. Žerjav, ki je že pri zadnjih volitvah, ob zaključku volitev vzkliknil na dvorišču župana Vidica: »Še en sunek, in Lesce bodo naše.« Sedaj bode pa res en sunek, ki bode skoraj popolnoma odnesel že skoraj v obupu se nahajajoče nekatere vodilne pristaše. Kmet in delavec spregledujeta, gospoda je v strahu in prav je tako.

Prezidava župnišča v Žužemberku. Okrajno poglavarstvo v Novem mestu je izdalo odločbo o sporu, ki je nastal med farani in gradbenim odborom, iz katere posnamemo naslednje: Vsi stroški za popravila znašajo 1.034.058 Din 77 par. Za plačilo pa so ti stroški razdeljeni tako, da plačajo farani 825.262 Din 80 par, farni patron 158.198 Din 58 par, člani stavbnega odbora pa 80.712 Din 59 par, ker so prekorčili svoj delokrog. Zadeva pa s to odločbo še ni končana, ker smo izvedeli, da sta se obe stranki proti tej odločbi pritožili.

Hotovlje. Že dolgo se nisem oglašil v našem »Kmetiskem listu«. V našem okraju klerikalci nimajo nobenega kredita, ker so tako krivično postopali pri razdelitvi podpor. Naša kmetska stranka bo zelo napredovala, ali treba je mnogo ljudi, ki so s srcem in dušo pri nas, a ob volitvah ostanejo doma in s tem ogromno škodo napravijo. Edino naša stranka upošteva delavca in kmeta enako, ker sta oba trpina žuljevih rok in se radi tega eden drugemu razumeta. Tudi vemo, da kmet brez delavca ne more biti in ne delavec brez kmeta. Volitve v državni zbor se vrše 11. septembra in tedaj bomo nastopili vsi složno za našo kmetsko stranko, da bo dobila potrebno večino. Naš kandidat je ugleden, priden in sposoben posestnik in neumoren delavec za kmetsko misel, zvest pristaš za osvoboditev kmeta in delavca, to je Lovro Telban, kateremu vsi zapupamo, kakor našemu Puelju.

Lesce. »Domoljubov« dopisnik v zadnji številki laže, da je tretja skrinjica samostojnih kmetov. Malo več poštenja smo pa le pričakovali od stranke, ki pravi da je strogo katoliška. Laž ima kratke noge in skrinjica SLS, ki je zadnja, že iz pregovora veliko ne velja. Kdor prej pride, prej melje. Kar se pa tiče tega, da je postavljena prva skrinjica za borbo proti županu Vidicu, pa samo to-le: Delavci iz žage in tovarne verig bodo izvolili 3 ali celo 5 kakor se sliši povečini gospodov, pa nobenega delavca. Ko so postavljali kandidature, niso poznali nobenega delavca, ki pridejo v poštev le pri oddajanju kroglic. Trdno je uverjen volilni odbor liste župana Vidica, da pokažejo takim, ki delavca poznajo, samo za volilni dan, figo. Vprašamo, ali je tov. župan Vidic kedaj zakrivil kaj proti delavcem? Marsikateri je na njegovo

CARL POLLAK D.D.

LJUBLJANA

Detajlna prodaja
čevljev po tovarniški ceni
na Dunajski cesti št. 23 na dvorišču

Za časa veleseljma
od 30. junija do 15. julija
velika inventurna razprodaja.

Med njimi nekoliko 1000 parov raznovrstnih vzorcev
i. t. d. po izvanredni nizki ceni.

Moških in ženskih čevljev od **Din 60.-**
ter fantovskih, dekliških in otroških od **Din 20.-** navzgor.

Velika zaloga sandal
iz rujavega blank usnja od št. 20 do 46.

Poleg tega
konfekcijski in jermenarski izdelki, kakor gamaše, aktovke in nogometne žoge.

priporočilo že do kruha prišel in bode še, četudi ni bil njegov volilec. Zato, občinarji laške občine, na dan volitev vsi kroglico v drugo skrinjico. V Lescah bode zmagala kmečko-delavska sloga. Živijo župan Vidic! Na svidenje vsi 17. julija s kroglico v drugi skrinjici.

Črna. Dne 3. julija 1927 je zabol brez vsakega povoda na sokolski veselici našega župana Andreja Brumena tukajšnji financar Srb Kojić. Ker se ponesrečencu ni mogla dati na licu mesta dovoljna zdravniška pomoč, ter so ga šele 12 ur pozneje pripeljali v bolnico v Slovenjgradec, je imenovan podlegel poškodbi dne 5. julija 1927. Pokojnika je nato pustil prepeljati občinski odbor v Črno, kjer se je vršil dne 7. julija nadvse veličasten pogreb ob ogromni udeležbi ljudstva, kar je dokaz kako priljubljen in spoštovan je bil med ljudstvom. Tem potom izrekamo nesrečni soprogi in otročičem naše najiskrenejše sožalje. — V naše največje ogorčenje smo zvedeli, da so oblasti izpuštile na svobodo morilca Kojića, vključno temu, da je že prej enkrat napadel s puško svojega tovariša na patrolji, ter že po tem dejanju ni sodil več na svoje službeno mesto. Saj nismo v Macedoniji, da bi po hajduško klali. Ali še ni dovolj ta žrtev?

Sromlje. Nepričakovano je zadel klerikalce politična katastrofa in sicer glede kandidatov v občinski odbor. Predolgo so spali in lačni so vstali! Nenadoma namreč so bili pismeno povabljeni vsi bivši pri-

staši SLS v župnišče, kjer so slišali pač pravo misijonsko pridigo, ki pa ni na vse dobro vplivala, kajti spoznali so, da ni pridiga iz verskega, ampak s političnega stališča. Nam pa je tega dovolj. Čast Vam bodi v verskih ozirih. V političnih pa ni stvar taka. Mi Sromljani, v trpljenje okovani, vemo dobro, kako se reže kruh. Mi vemo tudi, da so na lepih ograjah pribiti naši krvavi žulji. Glede pridige na dan sv. Petra in Pavla Vam naj velja to: »Politika ne spada na prižnico — prižnica je za Vas prostor — Vaš pa ni.« Nas primerjati z brezverci je pa že preveč in Bog sam pravi, ne sodite, da ne boste sojeni.

Sv. Lenart nad Laškim. Dne 3. julija bi moralo biti pri nas žegnaje. Vsled sv. birme pa je letos to žegnanje odpadlo, ker je pri cerkvi mnogo popravila, ki še niso dovršena. Na to nedeljo so druga leta prišli ljudje iz sosednjih far. Zato je bila želja, da bi se na to nedeljo pobirali prostovoljni darovi za naše klerikalce, ki so dne 26. junija pri občinskih volitvah sramotno pogoreli. Želelo se je, da bi prvo nagrado dobil dopisnik »Slov. Gospodarja« št. 25 z dne 23. junija t. l. Drugo pa zasluži Matevž za svoje čenče, da je ravno pred volitvami prišel v St. Lenart, misleč, da nas bo farbal, kako naj volimo, toda stranko, katero nam tako priporoča, bomo odstranili in jo upokojili. Obljub klerikalnih agitatorjev smo siti do grla. Dopisniku »Slov. Gospodarja« pa bodi povedano, naj ne dela računov brez krčmarja. Dosedanji župan Karol Weber bo za naprej jez-

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Telefon št. 2149, 2968

Prešernova ulica 4

Pošt. šek. rač. 13.853

(žiro-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. -- Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique,

V južno Ameriko, Argentinijo, Uruguay, Peru,

Chile, Avstralijo, severno Ameriko in Kanado z največjimi in najhitrejšimi brzoparniki vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marsilije. Havre-Newyork samo 5 1/2 dni čez morje. Izborna postrežba, izvrstna hrana, vino brezplačno. Cie. Chargeurs Réunis, Sud-Atlantique, Transports Maritimes.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik

IVAN KRAKER, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica šte. 35.

Večletna garancija!

Najboljši in najtrpežnejši šivalni stroji za čevljarje, sedlarje, obrt in industrijo so edino

„Adler“, „Gritzner“

cilinder levoročni

„Phönix“

„Flahštep“ stroji.

Od dobrega najboljšo je švicarski pletilni stroj „DUBIED“

Josip Petelinc, Ljubljana

Najnižje cene!

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Tudi na obroke!

Najboljše tržiške kose

„Turške“, „Peklenske“ in „Vulkan“ v vseh velikostih

65 cm 70 cm 75 cm

Din 27.— Din 28.— Din 29.—

kakor tudi brusni kamni „BERGAMO“ kristalasti v zalogi

„EKONOM“, osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica šte. 7

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo:

Premog, domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.

Kovaški premog vseh vrst.

Koks, livarniški, plavžarski in plinski. Briketi.

Prometni zavod za premog d.d. v Ljubljani Miklošičeva cesta 15/L.

Vrtnarji

ponudite svoje proizvode, ki jih imate na prodaj, trgovini vrtnarskih sadik »Florac«, Beograd, Poštanski lah 287.

la portland-cement

v papirnatih in juta-vrečah

(splitski in trboveljski)

ima v zalogi

„EKONOM“, osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani r. z. z. o. z.

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 2.

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne lovarne. 15-letna garancija. Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

Pisalni stroji „ADLER“

Kolesa iz prvih lovarov: „DÜRKOPP“, „KAYSER“, „STYRIA“, „WAF-FENRAD“, (Orožno kolo). -- Pletilni stroji vedno v zalogi. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. -- Daje se tudi na obroke! Cenike franco in zastoj!

Kupujemo

slato, srebro, platino, srebrne krone, odpadke kovin. -- Tovarna za ločenje dragih kovin, Ljubljana, Sp. Siška.

Strokovnega pomočnika-ca

za trgovino s semeni išče Tima Vladislavljević, Beograd, Kara-djordjeva ul. 85.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke „KmetSKI dom“. Telefon št. 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročtvu ter zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje
vloge na **6%** brez od-
knjižice čistih povedi

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2, in od 3.—4.1/2

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.